

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Sanctis

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXX

Quid originale sit peccatum, quantumue noceat, à quo beata est Virgo
Maria præseruata, Sermo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47060)

*Quid originale sit peccatum, quantumve noceat: à quo beata
est Virgo Maria præseruata.*

Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te. Cantorum IIII. Nemi-
mini verba hæc iustius applicantur, quàm beatissimæ virgini Maria.
Quippe, quæ sola inter omnes creaturas tota pulchra est, sola ex omni
parte candida, adeo vt nulla sit in ea macula. Leguntur igitur hodie merito
de ea in illius laudem hæc verba. Si quid em hodie concepta est: quæ cõ-
ceptio in omnibus hominibus alijs est immunda. Omnes enim cõcipimur
filij iræ & in peccato originali: à quo nisi mundemur, non videbimus Deum
nec eius beatitudine perfruemur. Ab hoc tamen defectu singulari, diuinorũ
priuilegio exempta præseruataque fuit beatissima virgo Maria, ne incide-
ret. Et hæc ratio nobis est, & causa iucunditatis hodiernæ, qua illi decorem
hunc, pulchritudinem, puritatemque post Deum excellentissimam gratula-
mur. Deoque pro hac re gratas agimus. Itaque charissimi filij cum nunc di-
cendum nobis sit, cuiusmodi hoc fuerit beneficium, præseruari ab originali
peccato diuinitus, ea propter quid originale peccatum sit, est primo inuesti-
gandum. Quapropter sciendum, quod benedictus Deus hominem creauit
rectum, quem secundum imaginem suam creans, secundum se etiam eundem
vestiuit virtute: quia inferiores animæ vires & concupiscentias omnes ple-
ne fecit obedire rationi. Ea propter si Adam non peccasset, nulla fuisset ne-
que in eo, neque in aliquo homine concupiscentia praua, nulla rebellio
carnis, nulla denique inordinata commotio sensualitatis aduersus spiri-
tum, aut rationi contraria. Non fuisset denique in homine alicuius ma-
li cogitatio, nulla mala voluntas qua læderetur proximus, aut ex alio
alius offenderetur, nulla quoque repugnantia membrorum. Ideo ex nudi-
tate etiam nulla erit erubescencia, quia ibi inobedienciæ deerat turpitude,
& concupiscentiæ, vnde erubescencia posset generari, libido. Et quamuis ne-
mo famem, sitimve sensisset nihilominus tamen suo quisque tempore edens,
feruante hac originali iustitia, nec perturbationem sensisset, nec ægritudi-
nem. Neminem vlla creatura læsisset, non aer, non ignis, non aqua, non be-
stia, aut quodcunque aliud. Omnia enim obedissent homini, & homo obe-
disset in omnibus Deo.

Hoc itaque præclarum donum originalis iustitiæ acceperat Adam pro se
& pro posteris suis. Quod quomodo pro se, suisque successoribus cunctis
accepit, ita præuaricando præceptum diuinum, pro se, pro suisque omnibus
iterum amisit, non aliter, quàm si quis comitum immunitate aliqua aut
priuilegio donatus fuerit pro se suisque hæredibus: sed si postea Domino
suo perfidus fuerit inuentus, amittit iterum pro se suisque hæredibus priui-
legium quo fuerat donatus. Quapropter peccatum transgressionis, in A-
dam licet actuale fuerit peccatum, in nobis tamen illud non est actuale, sed
originale, quod per generationem in nos, hoc est, de vno in vnum trans-
funditur, omnesque illius efficiamur peccati, quantum ad priuationem ori-
ginalis iustitiæ attinet, participes, quotquot humana sumus natura confor-
tes. In hoc peccato concipimur omnes, vt Dauid testatur: *Eice enim in iniqui-
tatis. In hoc peccato concipitur me mater mea.* Est igitur originale
peccatum

Ephes. 2.

Conceptio-
nis festum
celebrandi
ratio quæ
nã sit.

Sapient. 2.

Eccl. 17.

Iustitia ori-
ginalis pri-
mo homini
data quàm
præclarũ fue-
rit donum.Quanta bona
per peccatũ
originale ho-
mo amisit.

Mal. 1. 10.

IN FESTO CONCEPTIONIS B. MARIAE.

peccatum, defectus aut priuatio originalis iustitiæ, quam habere debet homo, & non habet: hoc est, quam natura humana quidem acceperat, sed demerito suo, hoc est, per primum peccatum in natura humana commissum, iterum amittit. Quotquot enim nascimur communi lege, nascimur filij iræ, non habentes originalem iustitiam, quam deberemus habere, vt puta in Adam nobis, hoc est, naturæ humanæ datam. Itaque non habere quod debemus habere id ipsum dici potest originale peccatum. Quod licet ex priuatione sit originalis (vt dixi) iustitiæ, non tamen peccatum originale hunc solum nominat defectum originalis iustitiæ, qua caremus, sed affectionem etiam nominat malam, pronitatem ad malum, peccandi libidinem, tarditatem, grauitatemq; ad bonum atque concupiscentiarum, & vitiorum omnium fontem, omniumq; malorum scaturiginem, quæ in carne nostra latentia inde promanant atque pullulant, ob originalis iustitiæ defectum, seu originale peccatum. Quod quidem peccatum nobis in baptismo ita remittitur, vt non imputetur à Deo paruulo, aut alteri baptizato, quod iustitiæ careat originali, aut quod infirmitatem, rebellionemq; carnis, concupiscentiarumq; sentiat importunitatem. Quo fit, vt non solum nihil damnationis propterea sit his, qui sunt in Christo Iesu baptizati, sed etiã gratiam Dei, innocentiamq; recipiant vestem, submersis, desertisq; omnibus peccatis eorundem in baptismo: Ibi enim omnes Christi redemptionis efficiemur participes: Ibi filij adoptionis efficiemur Dei, filij gratiæ, filij lucis, membra Christi, hæredes Dei. Non ergo nobis in Christo baptizatis nocet, quod defectus in nobis manet originalis iustitiæ, quem defectum originale peccatum vocamus quodve in ordinatarum concupiscentiarum, vitiorumq; sentimus multitudinem, motuumq; iadomitorum rebellionem: quæ tamen nos à Deo separarent, si in peccato illo originali, puta non baptizati, aut non in Christum credentes moreremur. Secundo, sciendum, ex peccato originali nobis euenire graua: Primum est, obligatio ad damnationem perpetuam. Quicumque enim in peccato mortuus fuerit originali, huic clausum est regnũ cælorum æternamq; damnatione separatur à Deo. Proinde Paulus, *Erasmus*, inquit, *natura filij iræ sicut ceteri*. Porro, filij iræ quid sunt, nisi filij perditionis? Hoc malum tollitur nobis per baptismum. Tollebatur quoque in veteri lege per circumcisionem, & in lege naturæ per sacrificia & per fidem. Nunquã enim defuit mundo remedium contra originale peccatum, quo efficerentur homines filij gratiæ atque amici Dei. Nullũ tamen erat ante Christi passionem remediũ, quod reconciliaret Deo naturam humanã, nec B. Virgini quidem (quæ sine peccato cõcepta est originali, quia præseruata est ex dono Dei singulari ab originali peccato, quod, nisi præseruaretur, incidisset) nec cuius sanctorum pateret regnum cælorum, antequam Christus debitum omne per Adam, pro nobis & pro vniuersa natura humana, in qua peccatum erat, soluisset. Non debet autem cuiquam hoc iniustum videri. Siquidem si Adam non peccasset, profuisset nobis etiam omnibus ad seruandam originalem iustitiam, illius bona voluntas. Idcirco pari ratione nobis quotidie obest peccantibus Adæ mala voluntas, non secus, atque ex hæredato patre necesse est filium ex hæredari. Habet autem hoc locum in originali peccato tantum. Siquidem de alijs

Peccatũ originale quid.

Ephes. 1.

Peccatũ originale quæ includat.

Originale peccatũ quidnam remittatur in baptismo.

Roman. 8. Baptismus quæ bona conferat.

bidem. Ephes. 5. Roman. 2.

Mala quæ homini originali euenierint peccato.

Circumcisio legis vt fuerit contra peccatum originale, sicut in lege naturæ.

Ezech. 18.

- peccatis, neque parentes pro filijs, nisi criminum sint eorum participes: quia anima quæ peccatum commiserit in ipso morietur. Pater enim non portabit iniquitatem filij, neque filius portabit iniquitatem patris. Verum, vt dixi, in originali peccato, hoc est, in exheredatione originalis iustitiæ, filij pati habent in parentibus. Secundum malum, quod ex peccato nobis relinquitur originali, concupiscentia est carnis aduersus spiritum. Hæc est peccatum non sit, Iacobo tamen teste, ex peccato est, & ad peccatum prouocat, imo peccatum, si ei consentiatur, gignit. Quo fit vt in scriptura non raro peccatum nominetur. Sic enim Paulus hunc carnis languorem, non semel peccatum vocat, Augustinus quoque concupiscentiam ait nobis dimitti, non vt non sit, sed vt non imputetur. Ex hac autem concupiscentia praua, oritur continua ad mortem vsque hæc nobis pugna quæ est inter carnem & spiritum, de qua Apostolus conqueritur dicens: *Sento aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis mee, & captiuantem me in lege peccati.* Et ad Galatas: *Caro concupiscit aduersus spiritum, & spiritus aduersus carnem, vt non quæcunque vultis, illa faciatis.* Hæc concupiscentia non tollitur nobis vsquequaq; sed minuitur bene, & Dei gratiæ adiutorio confortatur, ne vim nobis possit inferre, nec sine voluntatis nostræ assensu nobis nocere.
- Tertium est malum, ignorantia. In magna enim scientia creatus fuit Adam, omniumque rerum noticia plenus, quippe qui iuxta proprietates singulorum animalibus nomina posuit. Nos verò à sublimi scientia illa excidentes, parum nouimus. Nullam enim substantiam in propria essentia, sed ex accidentibus tantum cognouimus.
- Quartum malum est, ex originali peccato manans, mors, & post mortem corruptio, incineratioque. Nam vt sapiens ait. Non fecit mortem Deus, nec latatur in perditione viuorum. Si ergo Deus non fecit mortem, vnde, nisi ex peccato, venit? Inducit itaque originale peccatum, non solum mortem, sed & pœnas, infirmitatesque, famem, sitim, fatigationem, dolorem, tristitiamque inordinatam, & id genus incommoda multa: post mortem verò putrefactionem, & incinerationem, iuxta Dei maledictionem Adæ datam, dicens: *Quia pulvis es & in puluerem reuerteris.* Tertio, mirandum non est hominem baptizatum, & à peccato originali mundatum, concipere gignereve in peccato originali: quia quod pater aut mater gignit, non est ex substantia gratiæ, sed ex substantia naturæ vitiatæ. Quare hæres sicut efficitur per patrem naturæ (vt ita dicam) ita non potest esse aliter de lege communi, quam hæres naturæ vitiatæ. Quod enim caret pater originali peccato per baptismum, est diuinæ gratiæ, quod verò ex eo nascitur filius est naturæ. Hoc autem locum non habet (vt supra dixi) in solo originali peccato. Quomodo enim personalis virtus, probitalve patris non derivatur in filium, ita nec iniquitas personalis, puta furtum aut homicidium. Contra verò, si originale iustitiam Adam tenuisset, hanc in omnem posteritatem transfudisset. Nunc verò quia amisit non sibi tantum, sed omnibus quoque nobis, hoc est, vniuersæ posteritati suæ amisit. Generat igitur regeneratus in baptismo filium in originali peccato, vt dixi, quia vt Augustinus ait, Iudeus circumciscus generat filium non circumciscum. Et palea licet magno sit labore separata à grano tritici, si tamen in terram projiciatur tritici granum, nõ

triticium.

eriticum producit sine palea, sed cum palea. Sic aliud est, tam pater, quam mater per Dei gratiam, iuxta quam non ex illis nascitur proles, aliud est per naturam, iuxta quam generat prolem. Quarto, quia ex omnibus diuina bonitas elicit bonum, noluit per baptismum nos ita ab originali liberari peccato, vt nullæ huius in nobis molestiæ, nullæ reliquæ manerent, sed, quæ dixi mala superiora, primo excepto, in nobis reliquit ad virtutis exercitium, vt inde coronaremur à Deo: vnde astuta, inuidia quæ serpentis sibi voluit nos subijcere, cælestique priuare hereditate. Quinto, sentiendum est firmiterque tenendum, beatissimam virginem Mariam conceptam esse sine originali peccato. Sanctus namque Ioannes baptista, S. Hieremias concepti quidem sunt in originali peccato, sed in vtero ante sunt purgati seu sanctificati, quam nati. Quare beatissimam Dei matrem singulari atque maiori priuilegio decuit sanctitatis ac puritatis illustrari, non vt purgaretur ab originali peccato, sed quæ ne contraheret illud, præseruaretur. Dixerat enim Dominus de beatissima hac virgine serpenti, hoc est, diabolo: *inimicitias ponam inter te & mulierem, & inter sementuum & semen illius. Ipsa conteret caput tuum & tu insidiaberis calcaneo eius.* Quomodo beatissima hæc virgo contriuisset caput serpentis huius, si vel ad momentum serpenti, hoc est, diabolo per originale peccatum subiacuisset? Absit absit, vt beatissimam Dei matrem, ne ad momentum quidem filiam dicamus aliquando fuisse diaboli, filiam quæ iræ. Quomodo enim dici posset in matrem Dei ab æterno electa, si aliquando diaboli fuisset ancilla? Non hoc passus est, in sua dilectissima matre Deus, Dei & virginis filius. Propterea B. Hieronymus de beatissima virgine loquens, ait. Nulli dubium est de matre Domini, quia talis debuit esse, quæ non possit argui de peccato: quandoquidem ad ignominiam non modicam id vergeret Christi: quin potius decebat maximè (vt verbis D. vtar Anselmi) ea sanctitate, ea puritate nitere hanc virginem, quæ Christum Dei Filium conceptura erat & paritura, qua maior sub Deo non posset intelligi. Nequaquam igitur Dei mater, nequaquam regina cælorum, angelorum domina, nec ea quæ demonibus est terrori ac formidini, existimanda est in originali fuisse peccato concepta. Eua in sua creatione omnis macula experta fuit ac virij. Num Eua inferiorem putabimus Mariam, vt illam dicamus sanctam, hanc dicamus in originali peccato conceptam? Aut quomodo eam præ cæteris dicemus mulieribus benedictam, si eam cæteris æquamus? Quomodo est inquam præ omnibus benedicta Maria, si in peccato concepta est, aut si eius ortus, quam Eua fuerit immundior? Absit igitur, vt in Eua præferamus imaginem ac figuram veritati. Nihil enim nisi figura beatissimæ Mariæ fuit Eua. Sed quomodo quis dubitare possit de beatissima virgine ab initio & ante secula in Dei matrem electa, quin illius conceptio munda fuerit & sine peccato? An plus non valet gratia, quam natura? Sunt sanctorum, sunt quoque scripturæ sacræ sententiæ quædam generales, quod nemo nascatur, nemo viuat sine peccato. Esto, lex communis est. An Deus non potuit, quem voluit à lege communi eximere? An matrem suam non potuit priuilegio singulari honorare? Si eam in multis alijs exemit, quomodo hic eam neglexit? Naturæ vilitatem non est nec consentaneum virginem concipere & parere: præstitum tamen hoc diuinitus est Mariæ.

Reliquiæ malæ quænam rei mæritæ ex originali peccato.

Mariam sine originali peccato conceptam esse. Lucæ 1. Hierem. 1.

Gen. 3.

Nec ad momentum quidem beatam Mariam subiacuisset peccato originali. Hieronym.

Anselmus.

Gen. 1.

Lucæ 1.

quam fuisse figuram B. Mariæ virginis. 1. Reg. 1.

Mariam matrem tuam quibus priuilegijs singulari.

ribus Deus
honorauerit.
Genes. 3.
Ibidem.

Mariam vir-
ginem ab o-
riginali pec-
cato praefer-
uari, quam
bene congru-
erit.

Quomodo
filij effici-
mur B. Virgi-
nis Matris.

Virtutes B.
Mariae nobis
imitandae
quae sint.

Nonne cunctis mulieribus dictum est à Deo, *In dolore paries filios?* Maria ta-
men peperit virgo, non in partu dolorem, tristitiam ve sensit. Nonne ho-
mini dictum est, vniuersoque generi humano, *Quia puluis es & in puluerem
reuertere?* Maria tamen non sensit corruptionem. Eius namque sacratissi-
mum corpus non decuit incinerari, nec etiam putrefieri potuit, quae neque
conceptu, neque partu est violata. Si igitur in alijs multis à communi lege
aliorum sanctorum est exempta, & decorata priuilegio singulari, quare
non etiam praeferuata est à peccato originali prae alijs? Nihil enim Deus in-
termisit in ea, quod ad venerationem, ad cultum, ad honoremque spectaret suae
sanctissimae matris. Si igitur non praeferuasset eam, hoc ideo esset, vel quia
nollet, vel quia non posset, aut quia non congrueret. Nullum horum hic
habet locum. Congruit maximè dignissimam omnium creaturarum, pro-
ximam post Christum Deum, honore singulari atque excellentiori affici.
Decebat quoque Christum innocentissimam, immaculatissimamque ma-
trem habere. Congruerat eandem quoque (quibus potuit creatura modis
ornari) virtutum, puritatisque excellentia, omnique genere sanctitatis
honorari à filio: quae tanta esset, vt non posset esse in creatura praestantior,
nec sub Deo intelligi maior. Congruit igitur non solum hoc Christo, vt
matrem suam seruaret mundam ac sanctam, verum etiam ita suae matri fa-
cere debuit, ita facere potuit, ita voluit: & quod nostrum est constanter cre-
dere, ita fecit. Nos igitur filij charissimi veneremur hanc virginem, ipsam
diligamus, imitemurque eius puritatem ac sanctitatem. Scimus enim Chri-
stum dixisse, dum à quodam illi nunciaretur, matrem ipsius & fratres for-
ris stare: *Qui sunt fratres mei, & quae est mater mea: Quicumque fecerit vo-
luntatem Patris mei, qui in caelis est, hic meus frater & mater, & soror est.*
Si ergo qui voluntatem Dei faciunt, Christi sunt fratres, sorores & mater,
videre quomodo non solum filij Mariae efficiamur, ipsius vitam imitando:
nec filij tantum sumus Christi nos confirmando vita Christi: sed esse possu-
mus etiam Christo & soror & frater & mater, si fecerimus quae bene placita
sunt eius Patri. Quo manifestum fit, Christum non tam amare coniunctio-
nem sanguinis, quam voluntatis. Scudeamus igitur virtutes beatissimae
virginis imitari, & eiusdem quibus ipsa placuit Deo placere, pura humilitate
profundissima. Ipsa enim de excellentissimis, multifarijsque donis Dei
nihil sibi ascripsit nihil sibi arrogauit, sed liberam ab omni se gloriatione
continuit, patientia mirissima & constanti. Ipsa enim patientissimam, man-
suetissimamque se exhibuit, & ab omni rancore, & amaritudine alienam
erga eos, qui filium suum persequabantur, aut crucifigebant se seruabat.
Charitate denique & temperantia, paupertate quoque spiritus, & virtute
discretionis emicuit. In quibus omnibus se speculum exhibuit sine macula,
quod imitemur, in quo Christum contemplemur, in quo Christum laue-
demus, Christo gratias agamus, qui nobis huiusmodi matrem de-
dit reginam misericordiae piissimam, clementissimam-
que: cui sit honor, laus, virtus & gloria in se-
cula seculorum, Amen.